

Lesarabræv**Kappingarføri, landbúnaðarvinnan og Palliba****Landbúnaður:**

Meirvirðisgjald er álagt flest allari framleiðslu og tænastum í Føroyum.

Verjutollurin, sum var á innflutninginum, er burtur og so gott sum eingi krøv ella eftirlit er við tí, sum innflutt verður.

Politikararnir arbeiða bert við einum fyrri eygað og tað er, at allur studningur skal skera burtur, alt fyrri eitt. Tað í sær sjálvum er rætt, men vinnan í Føroyum, eins og alla aðra staði, má hava eina ávísu til-lagingartíð.

Sum arbeiði verður nú er tað sum at rykkja teppið undan, sum tú sjálvur stendur á. Eg veit, at sagt verður, at vit mugu lata okkurt aftur fyrri at sleppa at selja fisk, men bert at lata standa til uttan vit og skil er ov nógv avgjót.

Okkara kappingarneytar:

Tann, ið hevur sett seg bert eitt vet inn í viðurskiptini, sum eru galdandi, tá vörur og tænastur verða innfluttar til Føroya, veit, at her er als ikki talan um kapping á jøvnum fœti.

Eitt ótal av studningum eru framvegis í framleiðslu-sekturinum í londunum uttan um okkum. Virði á hesum studningum liggja frá 50 og heilt upp til 85% av framleiðsluvirðinum. Er tað ikki talan um studning, so er talan um restitutið og dumpingprísir vegna óvur-framleiðslu.

Eg havi fatan av at politikararnir eru alt ov naivir og trúgva blint uppá allar avtalur, sum blivu gjørdar mestum í panikki um ársskið 1992. Ella er tað hetta vundirandan-glyðið, sum enn býr í óv-nóg-um okkara.

Illum fyrri sær út til, at allur innflutningur til Føroya er friur bæði fyrri avgjald og verju. Aftur her er sjónarringurin ikki longur enn fram um búkin bara við sleppa at selja fisk so skilt við rest. Eg veit væl, at so gott sum allur okkara útflytningur er fiskur, men spardur innflutningur telur so sanniliga eisini við. Og helst skulu vit hava so nógv sum gjørligt at gera til hendur.

Men hvussu leingi kunnu vit feryingjar liva biliga av stør-um studningi frá ES og dump-ingprísnum eitt nú frá Íslandi? Jú, so leingi ovurframleiðsla er og so leingi teir finna tað fyrri gott – og kanska so langa tíð tað tekur teimum at tyna tað sindrið av føroysku heima-

vinnuni sum eftir er.

Hvi skulu vit góðtaka, at tað t.d. er frítt at innflyta kjøt til Føroya, meðan tað er strang-liga bannað einum feryingjar at taka so mikið sum eitt tjógv við tí skyldfólkið silt uttanlands?

Hvi skal tann føroyska vinn-an góðtaka at vit skulu fram-leiða eitt kilo av kjøti fyrri 6 til 10 krónur biligari enn stør-garðarnir aðra staði?

Hvussu ber tað til at vit kunnu keypa eitt kilo av is-landsku kjøti fyrri kr. 30–40 pr. kilo, tá bóndin í Ís-landi fær kr. 41 fyrri kilo uttan MVG? So-leiðis kundi eg hildið áfram.

Eg kenni tíverri ikki so nógv til elbryggj, husmorvín-dygu, gummihandskar og plastikkvørur, men eg ivist ikki í, at somu kor eru galdandi í øðrum sektorum enn land-búnaðinum.

Ein tann hollasta verja fery-oyksa landbúnaðarins, er nú tíverri pensionerað. Er hann nevndur so er er hann kendur.

Prískriggi:

Vit innflyta ikki bara vørur. Nei, so sanniliga eisini virkir og kapital, men tað er í øllum feryum bara positivt og gott fyrri Føroyaland (tú um vit dugdu at fáa eitt sindur burturúr).

Tað keðiliga, sum óivað eisi-skyldast til ólúkkstu støðu, brúkarin er komin í (sí seinna), er at ein týndur prískapping sýnist at vera farin av álvara í gongd.

Hendan kapping er í mong-um fyrri beinleiðis ólógleg. Í ávissum feryum verður lands-kassin tappaður fyrri pening, tí MVG av negativum vinningi er tað sama sum ein rokning í landskassan.

Aftur her eru myndugleik-arnir alt ov veikir. Tí sum Palli-ba beint nú er fyrri er hann ikki sjálfur feryur fyrri at avgera hvar hann keypur vørur sína og har-við avgera hvør handil fer at klára seg. Og ikki minst hvørja dygd og uppruna (kvalitet, inn-balling, prís osfr.) vørur og tænastu skulu hava.

Flestu skulu, at staðan hóast alt er góð fyrri Palliba. Hann fær eina biligari vørur. Jú, gamaní beint nú, men hvussu verður, tá vit verða 100% tengd at inn-flutningi og kanska mugu inn-flyta fiska mjólk til børn okk-ara... Og hvat nyttar at hava bi-ligari vørur, tá EINKI er at keypa hana fyrri? – Og við hetta lag verður tað ikki leingi!

Loysnin:

Eg haldi, at nógvir av hesum trupulleikum standast av, at tær avtalur vit hava við okkara handilsambond eru ov vána-ligar. Eg veit at vinnan, í øllum fyrri landbúnaðinum, als ikki er eðurspurd tá slókar avtalur verða gjørdar?

Stuðli rentablum fløgum. Latid ikki gamlar reglur og lógir forða fyrri neyðugum sameriningum og nýhugsanum.

Hvør einstakur okkara má gera sitt ítarast og í staðin fyrri at mótarbeiða heldur royna at byggja tað upp, sum er farið. Ikki falla í fapp.

Vit mugu læra okkara kapp-ingarneytar og teirra treytir nógv betur at kenna.

Vit mugu endurskoða sátt-málarnar og tær avtalur vit hava við umheimin og fáaskil á innflutninginum.

Tá heita er gjørt kann við vissu sigast, um vit eru kapp-ingarfør ella ikki. Og síðan má ein langsíktar og greiður búnaðarpolitikkur leggjast, sum búnaðarmenn kunnu lita á og arbeiða eftir.

Løntakarinn:

Løntakarinn er settur naður í løn og skattirnir eru øktir. Sjálvt um tann natúrliga avleiðingin av eini MVG lóg bleiv, at tann persónligi skatturin bleiv settur niður. Hetta lovaði Jógvann Sundstein mær eisini fyrri opn-ari mikrofón í ÚF. Men sum ikki einaferð...

Sethúsavirðini eru niður-skrivað soleiðis, at nú ognar-uppgærdin skal gerast, vænti eg at flest ell fáa sum vátan vøttin, tí úrslitið er at vit, sum for-holdsvis nýliga hava bygt okk-um eini hús og stríðast við lán, eru blivin insolvent.

Fyrri at bota upp á hetta hevði undirritaði eitt uppskott í Fimmaranum (sum eg haldi er ein góð sending). Uppskotið kom fram undir einum kaffi-prati í eini konfirmatión eg varí fyrri.

Eg skal ikki siga Finnoga ringan fyrri, at hann ikki hevur funnið fram til hetta fyrri, men at lata Richard seta fót fyrri hes-um haldi eg vera eina ógvuliga biliga undanfarslu.

Eg havi fingið at vita frá Carl Vilhelm, grannskoðara, og hann er ikki býttur, at teir hava arbeiði við uppskottinum – og tað er veruliga gott fyrri bæði Húsálansgrunnin, landskassan og húsaiegarnar. Eg ivist heldur ikki í at eitt gott íkast av

hesum pengum tá hevði kun-n-að farið í tann nógv tiltrongda arbeiðsloysiskassan.

Trupulleikin er óivað at fingið bankarnir ikki tær 1,3 mia. so máttu teir klára seg sjálfar burtur úr trupulleikum-um og hvør hevði tá mist høvðið... Aftur her verður kropið undan ábyrgd – og aftur her er tað Palliba, sum má blóða.

Nei, eg trúgvi ikki at tað er danska stjórnin, sum ikki vil ganga okkum á mæti, um vit leggja góðar loysnir á borðið. Eg eri bangin fyrri at tað er okk-urt annað (suðurlandskt-) sum stendur fyrri.

Eg vil hervið bjóða Finnoga at hjálpa honum í samráðing-um – og eg skal nokk sjálfur rinda fyrri ferðaseðlin.

Palliba taka um endan!

Ella hvat? Kanska skuldu vit sethúsaeigarar, sum hava lán, tikið okkum saman og sett á stovn eitt sethúsaeigarafelag, sum kundi havt til endamálist at havt eftirlit og forhandlingar við bankarnar. Mær dámar ikki tankan og tað skuldi ikki verði neyðugt, men kanska hevði tað hjálpt. Bankarnir gera býtt, um teir ikki NÚ koma við eini loysn, sum kann loysa trupul-leikarnar hjá sethúsaeigarun-um.

Eitt endamálið hjá felagnum kundi verði at keypt sethús, sum fara á tvang, biliga »kon-tant« og selt eiganarum tey aftur. Sjálvandi kundi eitt so sterkt felag skaffað biliga og góða figging. Hetta er kanska einasta og seinasta loysnin og her verður tað so Palliba sjálv-ur, sum situr við tí tjúkká endanum.

Eg haldi í øllum fyrri ikki, at hesir danirnir, sum sita í so gott sum øllum teimum ovastu flá-um í bankunum, í øllum fyrri enn, (sjálvt um teir eru bæði fittir og fornuftigir nokk) hava nógv gott innlit í tey føroysku viðurskiptini. Hvussu skuldu teir eisini tað? Einasta stað eingin dani er man vera í Spari-køssunum – og teir eru allir á tremur?

Okkurt má so gerast, tí her verður heilt galið. Og eg ætli mær so aldrin at flyta – í hvussu so er ikki av landinum. Takk fyrri upptøkuna.

Kirkjubæur,
á Andrasarmessu 1993
Björn Patursson

Haran eigur at verða friðað komandi ár

Igrein í Sosialinum mikudagin 15. des. um harskjóting í ár og sum heild, sigur Dorethe Bloch, at eingin vandi er fyrri at haran verður útruddað av skjóting, tí at herra hevur so góð evni at mæra um slagid.

Tað er rætt, at vit klára ikki at útrudda haruna við skjóting. Men okkurt má gerast. Nú havi eg sjálfur skoð harur í nøkur ár í Vestmanna. Og kann eg

siga við vissu, at seinastu fimm til seks árin er stovnurin bara minkaður. Í ár hevur víðrað sera illa, bæði av kava og vindi. Men flest allir harumenn hava verið fyrsta dagin og gav hesin dagur, í flestu høgum, ikki meira ein triðingin av tí, tað gav fyrri fimm árum síðani. Tað visir seg so í øllum feryum at stovnurin er undir ov hørdum trýsti sum er, og kemur ikki

rættiliga fyrri seg aftur. Um tað eru ketur, rottur, rovfuglar, sjóting ella veðrið sum heild, er ilt at siga. Men haldið eg at hetta átti at verðið kannað nærri. Havast skal í huga tað, at skjóta harur er útróttur burturav og at menn ofta fara langt frá húsum at skjóta. Og við hesari støðugu minking fer áhugin eisini at minka.

Tá man so hugsa um, at har-

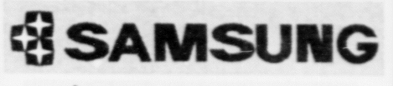
an nørst so skjótt, haldi eg at fríðing í eitt ár hevði gjørt týð-ligan mun, til stovnurin kom fyrri seg aftur.

Tí er mín áheitan til viðkom-andi myndugleikar at friða har-una komandi ár.

Regin Olsen

DISCOUNT
Jólagáver

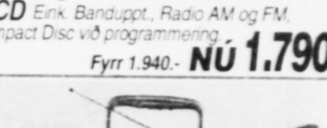

Samsung Radiorecorder W 265
v/ Dup. banduppt., v/ High Speed Dubbing,
Radio AM og FM.
Fyrr 880,- **NÚ 690,-**

Samsung Radiorecorder RCD 985
v/ CD Eink. Banduppt., Radio AM og FM,
Compact Disc við programmering.
Fyrr 1.940,- **NÚ 1.790,-**

Samsung Radiorecorder RCD 1365 v/ CD Dup. Banduppt., v/ High Speed Dubbing, Radio AM og FM, Compact Disc við programmering.
Fyrr 2.980,- **NÚ 2.350,-**

Árvegur
Tlf. 11300
11305

marstein

Íbúð søkist í Danmark

Tilkomin fólk, ið fara væl um, sóknast eftir húsum ella íbúð, min. stødd 75 kvm, á Fyn ella mið/suður Jyllandi.

Íbúðin má vera lætt tilkomiliga við bili, tá ein partur skal brúkast til lættari goymslu.

Íbúðin má gjarna vera fult ella partvis møblerað.

Hava tygum okkurt ella móguliga vita um eitt hvørt, so skriva til: **SOSIALUR-IN, Box 76, 110 Tórshavn, undir Bill. mrk. 1021.**

Lýsið í sosialinum